

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Cserjési Jenőné dr. által képviselt felperesnek a személyesen eljáró alperes ellen tanulmányi költség megfizetése iránt a Zalaegerszegi Munkaügyi Bíróságnál 3.M.338/2008. szám alatt megindított és másodfokon a Zala Megyei Bíróság 4.Mf.20.563/2009/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Zala Megyei Bíróság 4.Mf.20.563/2009/4. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, és a Zalaegerszegi Munkaügyi Bíróság 3.M.338/2008/8. számú ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt nap alatt - 17.500 (tizenhétezer-ötszáz) forint együttes másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A fellebbezési és a felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A Zalaegerszegi Munkaügyi Bíróság 3.M.338/2008/8. számú ítéletével kötelezte az alperest 499.852 forint tanulmányi költség kamatokkal történő visszafizetésére, valamint 25.000 forint felperesi perköltség megfizetésére, megállapítva, hogy a feljegyzett illetéket az állam viseli. A munkaügyi bíróság megállapította, hogy az alperes a felperesnél 1998. május 1-jétől történész, muzeológus munkakörben állt alkalmazásban. A közalkalmazotti jogviszonya áthelyezéssel szűnt meg 2006. augusztus 31-ével. A felek 2003. szeptember 10-én tanulmányi szerződést kötöttek az alperes 2003. szeptember 3-ától 2007. augusztus 31-éig az E.B.K.T.-n okleveles informatikus könyvtáros képesítést nyújtó tanulmányai folytatására azzal, hogy a képzettség megszerzését követően az alperes 3 éven keresztül a felperesnél fog dolgozni. A felek a költségeket a szerződésben akként osztották meg, hogy a felperes az első és a második év tanulmányi költségeit, míg az alperes a harmadik és a negyedik évfolyam költségeit viseli. A munkaügyi bíróság az Mt. 110. § (1) bekezdése, és a 113. § (2) bekezdése alapján kötelezte az alperest a részére kifizetett tanulmányi költségek visszafizetésére. Nem fogadta el az alperes azon védekezését, hogy a felperes kötelezte őt a tanulmányok végzésére. A felperes 2002. június 2-án arról tájékoztatta az alperest, hogy milyen képesítési feltételek szükségesek a munkaköre betöltéséhez, és erre figyelemmel kötelezte a szükséges (középfokú vagy felsőfokú) szakképesítés megszerzésére az alperest. Ez azonban nem volt konkrét munkáltatói utasításnak tekinthető, mert az alperes választási lehetőségei fennmaradtak, ugyanis megtehetette volna, hogy a tanulmányait nem kezdi meg, tudomásul véve ezzel azt, hogy a közalkalmazotti jogviszonyára mindez kihathat.

Az alperes 2002. október 2-án írt levelében a képzési lehetőségeit felsorolta. A felperes a 2002. október 10-ei válaszában jelezte,

hogy a két féléves, középfokú képesítést adó tanfolyamot tartaná megfelelő megoldásnak. Az alperes ennek ellenére nem a két féléves szaktanfolyam elvégzése mellett döntött, hanem jelentkezett az E.B.K.T. nyolc féléves képzésére okleveles informatikus - könyvtáros szakra. A tanulmányi szerződést a felek az alperes ezen döntése alapján kötötték meg azon alperesi kötelezettséggel, hogy jogviszonya idő előtti megszűnése esetén a tanulmányaira fordított költség időarányos részét visszafizeti a felperesnek. Az alperes fellebbezése folytán eljárta Zala Megyei Bíróság 4.Mf.20.563/2009/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a keresetet elutasította. A másodfokú bíróság megállapította, hogy a felperes által 2002. június 2-án az alperesnek írt irat - anélkül, hogy a múzeumi könyvtárosi állás betöltéséhez kifejezett felsőfokú szakirányú szakképzettség, vagy az alperes már meglévő felsőfokú végzettsége mellett középszintű szakképesítés alperesi megszerzését írta volna elő - egyértelmű munkáltatói utasítást, kötelezést tartalmazott („hivatkozva a rendeletre, és a korábbi szóbeli megbeszélésünkre, kötelezem a szükséges szakképesítés megszerzésére”). E kötelezést követően nézett utána az alperes a képzési lehetőségeknek, majd az igazgató-helyettes középfokú szakképesítés megszerzésére vonatkozó ajánlata ellenére az E.-re a felsőfokú képzésre jelentkezett. Mindezeket követően jött létre a felek között a tanulmányi szerződés, mely időpontban a felperesnek az alperest tanulmányok elvégzésére vonatkozó kötelezése (annak visszavonása hiányában) még fennállt. A tanulmányi szerződésben foglalt felsőfokú képzés pedig megfelelt a felperes által alternatív módon megjelölt szakképzettségi előírásnak. Miután a tanulmányi szerződés megkötésére a tanulmányok elvégzésére szóló munkáltatói kötelezés alapján került sor, ezért e szerződés az Mt. 111. § b) pontjába ütközés folytán érvénytelen. Az Mt. 8. § (1) bekezdés alapján pedig a semmis szerződésből eredően a képzési költségek visszatérítésének nem lehet helye. A felperes a felülvizsgálati kérelmében kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását az alperes perköltségben történő marasztalása mellett. Arra hivatkozott, hogy a felsőfokú végzettséggel rendelkező alperest a múzeumi könyvtáros állás betöltéséhez szükséges szakirányú (felsőfokú vagy középszintű) szakképesítés megszerzésére felhívó 2002. június 2-ai, és 2002. szeptember 17-ei felperesi értesítés nem minősül e képesítés megszerzését előíró munkáltatói utasításnak. Arra tekintettel, hogy az alperes már felsőfokú végzettséggel rendelkezett, a munkáltatónak a két féléves középfokú szakképesítést adó tanfolyam elvégzése volt az érdeke, és ezt a 2002. október 10-ei levelében a felperessel közölte is. Kizárólag az alperes döntése volt, hogy az informatikus könyvtáros felsőfokú szakképesítést adó tanulmányokat kezdte meg, és erről csak a sikeres felvételt követően értesítette a munkáltatót. Ezért iratellenes a másodfokú ítéletnek az a megállapítása, hogy a munkáltató az alperesre bízta a megszerzendő képesítésnél a

választást, és hogy a munkáltató kötelezése alapján végezte az alperes a tanulmányait. Ebből okszerűtlenül vonta le azt a következtetést, hogy a tanulmányi szerződés az Mt. 111. § b) pontjába ütközik. Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a Pp. 206. § (1) bekezdésébe ütköző, a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes mérlegelésére hivatkozott.

A munkáltató 2002. június 2-án az alpereshez írt levelében a 11/2002. (IV.13.) NKÖM rendeletnek a múzeumi könyvtáros állás betöltésére előírt képesítési feltételeire hívta fel a figyelmet azzal, hogy e rendelet alapján köteles a szükséges szakképesítés megszerzésére (irat). A felperes az alperesnek a könyvtárosi szakképzettség megszerzésének lehetőségeiről szóló tájékoztatását követően 2002. október 10-én az alperest arról értesítette, hogy a munkáltató számára a legkedvezőbb megoldás a két féléves középfokú képesítést adó tanfolyam lenne (irat). Az alperes ennek ellenére felsőfokú szakirányú képzésre adta be a jelentkezését, melyről utólag, a sikeres felvételt követően tájékoztatta a munkáltatót. Ilyen előzmények után kötötték meg a felek a költségek megosztását is tartalmazó tanulmányi szerződést. Mindebből következően az elsőfokú bíróság következtetése helyes volt, amikor megállapította, hogy a tanulmányi szerződésben foglalt tanulmányok folytatására nem a munkáltató kötelezte az alperest. A múzeumi könyvtárosi állás betöltéséhez a 11/2002. (IV.13.) NKÖM rendelet által előírt felsőfokú, vagy középfokú szakirányú szakképesítéssel az alperes nem rendelkezett, a tanulmányait pedig nem a munkáltató által javasolt középszintű szakképesítés megszerzése érdekében kezdte meg. A bírói gyakorlat szerint nem jelenti a tanulmányok folytatására történő munkáltatói kötelezést önmagában az, ha az adott munkakör betöltéséhez meghatározott képzettséget ír elő munkaviszonyra vonatkozó szabály, és a munkavállaló tanulmányi szerződésben vállalja e képzettség megszerzését (BH.1987/329., LB.Mfv.II.10.425/1998.). A fentiekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdés alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A Pp. 78. § (1) bekezdés alapján kötelezte a pervesztes alperest a felperes együttes másodfokú és felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltsége viselésére. Az ügyben még irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés f) pontja, és 14. § alapján a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Budapest, 2010. szeptember 29.

*Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, dr. Hajdu Edit s.k. előadó
bíró, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró
A kiadmány hiteléül. Nné tisztviselő*